

Bibliografie

Mgr. Marcela Hanáčková, Ph.D.

Vzdělání

2012 – 2019 Doktorské **ETH Zurich, Institut für Geschichte und Theorie der Architektur, Švýcarsko**

Doktorská práce: CIAM and the Cold War. Helena Syrkus in between Modernism and Socialist Realism.

Školitel: prof. Dr. Laurent Stalder,

Spolu-školitel: prof. Dr. Ákos Moravánszky

2009 – přerušeno Doktorské **Univerzita Karlova v Praze, Ústav pro dějiny umění, Česká republika**

Doktorská práce: Středoevropské skupiny CIAM

Školitel: prof. PhDr. Rostislav Švácha, CSc.

2000 – 2007 Magisterské **Univerzita Karlova v Praze, Ústav pro dějiny umění, Česká republika**

Magisterská práce: Československá skupina CIAM po druhé světové válce

Školitel: prof. PhDr. Rostislav Švácha, CSc.

2002 – 2008 Bakalářské **Univerzita Karlova v Praze, Fakulta humanitních studií, Česká republika**

Bakalářská práce: Města myslí

Supervisor: prof. PhDr. Miloš Havelka, CSc.

1994 – 1998 Středoškolské **Obchodní akademie v Kroměříži, Česká republika**

Obor: Všeobecná ekonomie

Zaměstnání

7/2021 – součst. Post-doktorský vědecký pracovník **Ústav dějin umění, Akademie věd České republiky, Praha**

Post-doktorský výzkum v rámci PPLZ AV. Téma: srovnání francouzské a československé levicové avantgardy (André Lurçat, Anatole Kopp, Karel Honzík, Jiří Kroha) a jejího vztahy k socialistickému realismu.

5/2019 – součst. Vědecký pracovník **Vysoká škola umělecko-průmyslová v Praze, Česká republika**

Vědecký pracovník v rámci grantu Architektura a politika. Témata: vztahy se Sovětským svazem, socialistický realismus, národní dědictví, VÚVA

9/2012 – 4/2019 Vědecký pracovník **ETH Zurich, Institut für Geschichte und Theorie der Architektur, Curych, Švýcarsko.**

Vědecký pracovník – výzkum formou disertace.

12/2011 – 9/2012 Odborný asistent **Ústav dějin křesťanského umění, Katolická teologická fakulta, Universita Karlova v Praze, Česká republika**

Odborný asistent pro výuka architektury a urbanismu 19. a 20. století.

9/2009 – 9/2015 Odborný asistent **Ústav urbanismu, Fakulta Architektury, České vysoké učení technické v Praze, Česká**

republika

Výzkum, asistence při výuce, správa sbírkového a knihovního fondu.

5/2008 – 12/2011 Externistka **Vědecko-výzkumné pracoviště, Akademie výtvarných umění v Praze, Česká republika**

Rešerše v architektonických časopisech v rámci projektu "Česká a slovenská architektura 1971-2011".

11/2007 – 12/2009 Externistka **Prostor – architektura, design, interiér**

Rešerše pro knihy o architektuře (např. Česká ročenka architektury).

10/2007 - 4/2008 Asistentka, výzkum **Centre for Central European Architecture (CCEA), Praha, Česká republika**

Found rising, spolupráce při výzkumu, organizaci a koncepci výstav, administrativa.

7/2005 - 8/2005 Asistentka, výzkum

7/2004 – 8/2004 **Oddělení pro veřejná prostranství, Nadace Partnerství, Brno, Česká republika**

Sociologický výzkum veřejných prostranství, analýza dat, obsah pro webové stránky, překlady do angličtiny.

7/2002 – 8/2002 Průvodce

7/2001 – 8/2001 **Arcibiskupský zámek a zahrady v Kroměříži, Kroměříž Česká republika**

Průvodce historickými sály a galerií v českém a anglickém jazyce.

Granty, účast na grantech

7/2021 – součas. PPLZ - Program podpory perspektivních lidských zdrojů „**Mezi modernismem a socialistickým realismem. Srovnávací studie francouzské a československé levicové avantgardy na počátku studené války**“

Projekt porovnává čtyři původně levicové modernistické architekty (André Lurçat, Anatole Kopp, Karel Honzík, Jiří Kroha) a jejich vztah k socialistickému realismu na pokraji studené války.

5/2019 – součas. NAKI II – Program na podporu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity "**Architektura a politika**"

Projekt zaměřený na výzkum vlivu národní politiky na architekturu 19. – 20. století.

9/2012 – 6/2016 SNF – Schweizerische Nationalfonds "**CIAM and the Cold War. Helena Syrkus between Architecture and Politics**"

Výzkum zaměřený na polskou vice-presidentku CIAMu a na diskurz, který byl na mezinárodní platformě organizace CIAM vyprovokovaný počátkem studené války, která diktovala nepřátelství modernismu a socialistického realismu.

1/2010 – 1/2012 GAUK – Grantová agentura University Karlovy "**Středoeveropské skupiny CIAM po druhé světové válce a Team 10**"

Projekt zaměřený na výzkum polské, maďarské a československé skupiny CIAM a Team 10 v poválečné době a na dynamiku vztahů vyprovokovaných studenou válkou.

5/2008 – 12/2011 MŠMT – Grant Ministerstva školství a tělovýchovy České republiky "Česká a slovenská architektura 1971-2011"

Výzkum v rámci širšího projektu „České umění v době post-komunistické transformace (1980-2005),“ jež byl v řešení Výzkumného centra Akademie výtvarného umění v Praze: rešerše klíčových textů české architektury v odborných časopisech.

Další výzkum

5/2009 – 5/2010 SIAL Projekt Muzea umění v Olomouci "**Dolní centrum Liberce, Symposium o volném čase a obchodní dům Ještěd**" Výzkum o významné československém ateliéru: projekty na řešení dolního centra Liberce.

11/2007 – 12/2009 Ročenky české architektury Výzkum iniciovaný vydavatelkou ročenek české architektury: *Prostor - architektura, interiér, design "Česká architektura 1999 – 2009"*

Výzkum současné české architektury jak se odrazila v ročenkách české architektury.

2006 – 2007 Magisterská práce *Univerzita Karlova v Praze, Ústav pro dějiny umění* “**Československá skupina CIAM po druhé světové válce**“

První studie osudů poválečné skupiny CIAM. Od velkého úspěchu na kongresu v Bridgewateru, přes nepřítomnost v době stalinismu, až k návratu na kongres v Dubrovniku.“

2007 – 2008 Bakařská práce *Univerzita Karlova v Praze, Fakulta humanitních studií, obor: Základy humanitní vzdělanosti* “**Města myslí**”

Práce zaměřená na porovnání dvou studií, jež zkoumaly vytváření představ o městech a jejich vlivu na českou architekturu: “Image of the City” od Kevina Lynche a „Genius loci“ od Christiana Norberga-Schulze.

7/2005 - 8/2005 Sociologický výzkum veřejných prostranství *Oddělení pro veřejná prostranství, Nadace Partnerství, Brno* “**Budějovické náměstí v Praze**”

Projekt zaměřený na výzkum a zkvalitnění Budějovického náměstí v Praze. Analýzu videí užívání veřejného prostoru, studie užívání prostranství, sociologický výzkum prostřednictvím dotazníku a rozhovorů.

Ocenění a stipendia

09/2021-11/2021 INHA výzkumné stipendium **Institut national d’histoire de l’art, Paříž, Francie**

Plánovaný výzkum dokumentů a kolekcí v Cité de l’Architecture et du Patrimoine (André Lurçat a Anatole Kopp), Národní archiv, Národní knihovna, knihovna INHA.

10/2011 – 12/2011 DAAD výzkumné stipendium **TU Berlin, Berlín, Německo, Fachgebiet Architekturtheorie** Výzkum v Bauhaus Archive - dokumenty Waltera Gropia, Alfréda Forbáta, Farkáse Molnára

5/2010 – 7/2010 Výzkumné stipendium maďarské vlády **Universita Eötvös Loránd Tudományegyetem v Budapešti, Maďarsko, Ústav pro dějiny umění**

Výzkum v archivu Maďarské akademie věd: dokumenty Jószeffa Fischera; Muzeu maďarské architektury: dokumenty Maté Majora and Virgila Bierbauera; soukromá pozůstalost Károly Polognyho (Team 10)

2/2010 – 4/2010 Výzkumné stipendium polské vlády **Uniwersytet Warszawski, Polsko, Ústav pro dějiny umění**; Museum architektury ve Vratislavi, Polsko

Výzkum ve Výzkumném centru Akademie umění (dokumenty Jerzyho Soltana, Oskar Hansena (Team 10)); v Muzeu umění v Łódži: Helena Syrkus; Museum architektury ve Vroclavi: Helena a Szymon Syrkus

9/2009 – 1/2010 Výměnné stipendium mezi Univerzitou Karlovou a Universität Zürich **Universität Zürich, Switzerland, Ústav pro dějiny umění** Research: gta/ETH archives: Central European Groups of CIAM in post-war times

2/2006 – 6/2006 Erasmus **Université Paris 1 Panthéon – Sorbonne, France, Institut d’histoire, Institut d’histoire d’art** Studium moderní historie a dějin umění

Konference a workshopy

15/6- 19/6 2022 EAHN 2022, sedmá konference European Architectural History Network. Sekce: Non-Aligned Narratives - South and Eastern European Architectural Criticism during the Cold War

„**Scaling between global and local, modernism and socialist realism. Critical analyses of Karel Honzík (Czechoslovakia) and André Lurçat (France) at the outbreak of the Cold War**“

School of Architecture of the Universidad Politécnica de Madrid, Španělsko

17/9 – 19/9 2020 EAM 2020, sedmá konference European Network for Avant-Garde and Modernism Studies. Theme: Crisis“ **Did socialist realism cause modernism crisis? On politics, propaganda and architectural debates in Czechoslovakia and the UK**

Katholieke Universiteit Leuven, Belgie. Zrušeno – covid.

8/3/2018 Parity Talks III – Session 02 “Histories” “**Discussion on Helena Syrkus**” Department Architektur (D-Arch), ETH Zurich, Švýcarsko.

15-17/2/2018 Rethinking Europe. Artistic Production and Discourses of Art in the late 1940s and 1950s “**How “common man” brought CIAM to crises. On new monumentality, new objectivity and socialist realism at Bergamo congress**”

Kunsthistorisches Institut, University of Tuebingen, Německo.

30/11–2/12/2017 Makers of Modernity. Modernist Architects and Socio-Political Transformation in Central and Eastern Europe. 1920s-1950s **“On Search for True Socialist Architecture. Helena Syrkus between Modernism and Socialist Realism in post-war CIAM”** Katholieke Universiteit Leuven, Belgie.

26-29/10/2016 Living CIAM X **“Coming back to CIAM. Central European Groups in Dubrovnik”** Centre for Advanced Academic Studies, Dubrovnik, Chorvatsko.

27/10/2014 PhD Workshop on Post-War CIAM **“Helena Syrkus in Bergamo from the Perspective of her Parallel UIA Activities”** Jaap Bakema Study Centre, Rotterdam, Holandsko.

23/10/2014 Transnational Networking Practices of Central and Southeast European Avant-garde “Networking into the International Union of Architects (UIA) - Poland vs. Yugoslavia”

Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Zagreb, Záhřeb, Chorvatsko, spolu s Tamarou Bjažić Klarin

16/5/2014 East West Central 01: Re-humanizing Architecture. New Forms of Community 1950-1970 “Three examples of »humanistic« architecture in Czechoslovakia” gta Institute, Chair of Ákos Moravánszky, ETH Zürich, Švýcarsko.

8/6/2013 Team 10 East Workshop “Team 10 and Czechoslovakia. Secondary Networks” Muzeum moderního umění ve Varšavě, Polsko.

24-25/02/2011 Kolokvium o SIALu **“Dolní centrum Liberce – tři projekty ateliéru SIAL”** Městská knihovna v Liberci, Liberec, Česká republika.

Veřejné přednášky a prezentace

26/11/2021 Séminaire de recherche **„Between Modernism and Socialist Realism. Comparative study of French and Czechoslovak left-wing avantgard at the outbreak of the Cold War“.** Institut national d’histoire de l’art (INHA), Paříž, Francie.

30/9/2015 Chandigarh seen. Laurent Stalder in discussion with Maristella Casciato and Doctoral Students **“Discussion on Maciej Nowicki and Planning with Chandigarh”** Centre Le Corbusier, Museum Heidi Weber, Švýcarsko.

11/03/2015 Mass Housing **“Socialist Utopia. “Panel Story” by Věra Chytilová“** Architekturfilmreihe, gta Institute, ETH Zurich, Švýcarsko.

27/10/2014 Post-war CIAM Research in gta Archives **“Helena Syrkus in the archival documents”** gta Archives, ETH Zurich, Švýcarsko, iniciováno by Bruno Maurem.

17/10/2013 Man and Environment **„Promised Land by Andrzej Wajda“** Architekturfilmreihe, gta Institute, ETH Zurich, Švýcarsko.

20/02/2012 Nechtěné historické dědictví **“Český poválečný urbanismus a Team 10”** Klub za starou Prahu, JUDITINA věž, Praha, Česká republika.

Publikace

V angličtině

Marcela Hanáčková, „National in Form, Socialist in Content. National Heritage Research in the Era of Socialist Realism/Národní formou socialistická obsahem. Výzkum národního dědictví v době socialistického realismu“, in: *The Future is Hidden in the Present/Budoucnost je skryta v přítomnosti*, eds. Karolína Jirkalová, Veronika Rollová, Vysoká škola umělecko-průmyslová/Academy of Arts, (Prague: Architecture and Design in Prague 2022), v tisku.

———, “First Steps of Socialist Realism in Czechoslovakia. Soviet Architects’ Long Visit in in 1946/1947 and Czechoslovak Response”, in: *Umění/Art*, 2022, v tisku.

———, “Did Socialist Realism cause Modernism Crisis? On Politics, Propaganda and

Architectural Debates in Czechoslovakia and the UK,” in: *Crisis*, on-line book of

conference papers, EAM 2020, 7th biennial conference of the European Network for

Avant-Garde and Modernism Studies, 2020, 166.

———, “Building a New Warsaw – Building a Social Warsaw. The First Reconstruction Plans and their International Review”, in:

Re-humanizing Architecture. New Forms of Community 1950-1970, ed. Ákos Moravánszky and Judith Hopfengärtner (Basel: Birkhäuser, 2016), 203-217.

———, "Team 10 and Czechoslovakia. Secondary Networks", in: *Team 10 East: Revisionist Architecture in Real Existing Modernism*, ed. Stanek, Łukasz (Warsaw: Museum of Modern Art in Warsaw, 2014), 73-99.

———, "Lower Centre of Liberec, Symposium on Free Time and Department Store Ještěd" in: *Sial. Liberec Association of Engineers and Architects, 1958-1990. Czech architecture against the stream*, ed. Rostislav Švácha (Řevnice: Arbor Vitae, Olomouc: Olomouc Museum of Art, 2012), 93-99.

V češtině

———, "Karel Teige a urbanismus. Město socialistické a město funkcionalistické na pozadí kongresů CIAM", in: *Pro R. Š. aka Grand Master*, ed. Terezie Nekvindová and Karolína Jirkalová (Praha: Ausdruck Books, 2013), 18-25.

———, "Země zaslíbená Andrzeje Wajdy", *Film a video*, (září, 2012), přístupné listopad 2016, zkrácená on-line verze.

———, "Skvostná Metropolis Fritze Langa", *Film a video*, June (2012), přístupné listopad 2016, shortened on-line version.

———, "Země zaslíbená Andrzeje Wajdy. Proměny průmyslového města", *Film a video* (February, 2012): 6-8.

———, "Dolní centrum Liberce v podání ateliéru SIAL. Tři přístupy při projektování center měst", *Architektúra a urbanismus*, no. 3-4 (2011): 104-123.

———, "O filmu a architektuře. Skvostná Metropolis Fritze Langa", *Film a video* (září, 2011): 2-3.

———, "Dolní centrum Liberce, symposium o volném čase a obchodní dům Ještěd", in: SIAL, ed. Rostislav Švácha (Praha: Arbor Vitae, Olomouc: Olomouc Museum of Art, 2010), 74-83.

———, "Česká architektura 1999 - 2009. Rejstříky jmenný, typologický a místní. Profily architektů a fotografů" (Praha: Prostor Publishers, 2010).

———, "Česká poválečná skupina CIAM a Team 10", *Stavba* (no. 5, 2009), 78-83.

———, "Česká skupina CIAM po druhé světové válce", *Umění* (no. 2, 2008), 134-148.

———, *Československá skupina CIAM po druhé světové válce*, (Praha: Karlova Universita v praze, 2007) přístupné 24. listopadu, 2016, <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/50419/?lang=en>, pdf on-line version of the master theses.

Jako editor

———, *Nové vědecké poznatky v oboru architektura a urbanismus. Mezinárodní vědecké kolokvium pro studenty doktorského programu*, (Praha: Fakulta architektury, České vysoké učení technické), 2011.

Okruhy odborného zájmu

Vědecké/výzkumné záměření

- Architektura a studená válka
- Středoevropský modernismus
- Architektura a politika
- Modernismus a socialistický realismus
- Geo-Politické vlivy na umění a architekturu
- Vztahy Východ-Západ (networks)
- Propaganda sovětské architektury v době studené války

Akademické zaměření

- Architektura a urbanismus 19. – 20. století
- Historie měst. Historie urbanismu.
- Film a architektura